

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Instalarea Metropolitului Mețianu.

Dumineca trecută, în 12 l. c. s'a făcut în Sibiu instalarea în scaunul arhieresc a noului Metropolit al bisericii române gr.-or., a Excelenței Sale *Ioan Mețianu*, fiind de față mulțime de deputați congresuali, protopopi din arhidieceasă, preoți, inteligenți și popor.

Instalarea a fost precedată și urmată de un șir de sărbări frumoase, cari au început Sâmbătă și s'au sfârșit Duminecă seara.

Eată pe scurt cum s'a petrecut instalarea și sărbările.

Conductul cu făclii.

Sărbările de instalare s'au început Sâmbătă seara cu conductul de făclii, care s'a făcut la 8 ciasuri seara. Deja de cu vreme pe ulițe se aflau mulțime de oameni, ear' când cei 200 de tineri — teologi, studenți și meseriași — cari purtau făclii au sosit în fața reședinței metropolitane, îndesuiala în ulița Măcelarilor (unde se află reședința) era la culme, încât poliția numai cu greu susținea buna rânduială.

Musica militară a cântat două cântări, apoi a ținut o vorbire dl adv. *I. A. de Preda*, salutând pe Excelența Sa, și dorindu-i tărie și viață îndelungată pentru a-și pute îndeplini marea sa chemare.

La vorbire a răspuns Excelența Sa din fereasta reședinței, cu glas puternic și dulce, mulțumind pentru manifestație și dând sfaturi înțelepte celor adunați.

Între altele vrednicul păstor îndeamnă pe credincioși să *țină cu tărie la biserica străbună, care și când a fost apăsată, scut puternic a dat neamului românesc...* Vorbirea și-o încheie dorind viață îndelungată Maiestății Sale Împăratului-Rege, dela care biserica a primit multe binefaceri.

Puternice și repetite »*să trăească*« au răsunit la aceste cuvinte, după cari corul teologilor a cântat un imn și apoi conductul cu musica în frunte a plecat, ca să depuie făcliile. Cu aceasta s'a sfârșit manifestația, care a fost frumoasă și impunătoare.

Instalarea.

Instalarea Metropolitului s'a făcut Duminecă dimineața. Congresul s'a întrunit în biserică și a fost deschis de comisarul, Ilustritatea Sa vicarul *Dr. Il. Pușcariu*.

După Excelența Sa s'a trimis o deputație mare, ca să-l cheme la congres, și care s'a reîntors nu peste mult,

dimpună cu I. P. S. Sa. După sosire se cetește actul de întărire, apoi președintele Pușcariu ține o cuvântare frumoasă și avântată, în decursul căreia conduce pe noul Metropolit în scaunul arhieresc, »în scaunul strălucit al vrednicilor sei înaintași«, ear' corul a cântat un cântec de rugare și urare: »Pe stăpânitorul și Metropolitul nostru, Doamne păzește-l întru mulți ani!«

Vorbitorul încheie, zicând să trăească »Bărbatul doririlor noastre, care a dat probe prin fapte de virtutea sa«.

Congresul răspunde cu întreit »*să trăească*«.

Tot decursul acestei ceremonii a fost foarte frumos și înălțător și tot așa a fost și vorbirea, ce a ținut-o Metropolitul.

Cuvântul Metropolitului.

Mișcat și duios, Metropolitul începe cuvântarea sa.

Vrednicul prelat își ridică ochii sufletului seu la D-zeu, care din pruncie l-a menit să-l slujească, și scut i-a fost și ajutor în toată viața.

Se îndreaptă către prevedința cerească și o roagă ca și pe viitor să-i dea ajutorul seu, ca să poată împlini și chemarea grea ce o are.

Se îndreaptă către M. Sa Domnitorul, bunul părinte al patriei, căruia mulțumim toate drepturile de cari se bucură biserica noastră.

Se îndreaptă către membrii congresului, și le mulțumește pentru încredere. Între altele zice:

»*Fac aici înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor făgăduința, că voi pune toate puterile mele în serviciul bisericii și a intereselor ei*«.

După-ce face enchomiul religiunii, se îndreaptă cu cuvinte părintești:

»*Cătră preoți, și îi îndeamnă, îi roagă, să lucre din toate puterile la ridicarea neamului și a bisericii;*

»*Cătră învățători, cari asemenea chemare au să iubească biserica și să se petrunda de misiunea lor.*

Se adresează *cătră popor*, și-l cheamă cu iubire părintească să se adune în jurul bisericii, care scut apărător a fost poporului și în cele mai vioroase timpuri.

În sfârșit binecuvântă pe toți cei de față și familiile lor.

După vorbirea Metropolitului s'a început sfânta liturgie, slujind I. P. S. Sa Metropolitul, cu vicarul *Pușcariu*,

archimandriții *Musta* (dela Caransebeș) și *Hamsea* (dela Arad) și câțiva protopopi. Liturgia a decurs în modul cel mai sărbătoresc. Biserica dela început era ticsită de oameni, între cari mulți deputați și oaspeți veniți din mari depărtări. Răspunsurile le dădea, măiestros și impunător, corul teologilor.

Primirea deputațiilor.

După 11 ciasuri s'a sfârșit liturgia și Metropolitul însoțit de o mulțime de preoți și deputați congresuali se duce în reședința sa, privit cu mult interes de un mare public adunat pe uliță.

În reședință, sus, în salonul cel mare s'a început numai decât primirea deputațiilor, cari veniau rînd pe rînd să se înfățoseze înaintea Înaltului prelat și să-l felicite. Și astfel de deputații au fost multe, așa că primirea a ținut până la 1 și jumătate după amiază.

Mai întâiu au venit membrii congresuali, în frunte cu vicarul *Dr. Il. Pușcariu* și au felicitat pe Metropolitul.

În răspunsul, ce I. P. S. Sa l-a dat a zis între altele:

»*Numai atâta să mă fie Dumnezeu, cât voi lucra pentru biserică și binele ei; și numai atâta să-mi lungescă firul vieții, cât voi fi al vostru, întreg al vostru*«.

La acest vot sărbătoresc au urmat strigăte însuflețite »*să trăească*«.

După congres au venit consistoarele: cel metropolitan și arhidieceșan, apoi autoritățile (deregătorile) politice, în frunte cu vicespanul *Reissenberger*, apoi deputația bisericii săsești, în frunte cu episcopul *Müller*. Toate deputațiile au salutat în cuvinte călduroase pe Metropolitul și au fost primite foarte preventor.

Una dintre cele mai calde primiri a avut deputația *bisericii române gr.-cat.* Excelența Sa Metropolitul *Dr. Victor Mihályi* a trimis ca reprezentanți ai Sei, ai consistoriului arhidieceșan și ai metropoliei pe Ilustritatea Sa prepositul *I. M. Moldovan*, pe canonicii *V. Hossu* și *Bunea* și pe dl *A. Domșa*, redactor la »Unirea«; la acestia s'a alăturat și vicarul din Făgăraș, dl *Macaveiu*.

Conducătorul deputației, prepositul *Moldovan* a salutat pe Excelența Sa în cuvinte frumoase, zicând între altele, ca să dea Dumnezeu, ca buna înțelegere care a fost și trebuie să fie între fiii neamului fără deosebire de lege, să rămână și să se întărească și pe viitor spre binele tuturor fiilor națiunii române.

La acest salut Excelența Sa a dat următorul răspuns, de mare însemnătate:

Iubiți frați! Felicitarea bisericii surori îmi este deosebit scumpă inimei mele. Mulțumesc din tot sufletul, din toată inima mea I. P. S. Sale prea demnului Arhiepiscop și Metropolit Dr. *Victor Mihályi* și venerabilului consistor metropolitan pentru călduroasele urări ce-mi face mie, capului bisericii mele din această patrie.

N'am uitat și nu trebuie să uităm nici-odată, că suntem de un sânge, fiii unui și aceluiși popor, cu una și aceeași limbă, una și aceeași cultură, unele și aceleași scopuri naționale-culturale, deopotrivă devotați aceleiași națiuni.

Abia 200 de ani, de când suntem despărțiți în două biserici surori și nu e vina noastră, întonez nu e vina noastră a Românilor, că suntem despărțiți în două biserici.

Scopurile comune prin o conclucrare frățească se pot mai bine susține. Și până acum toată viața mea am trăit în bună înțelegere cu toate confesiunile și în special cu biserica soră. Aș dori însă, ca în chestii bisericești și școlare să căutăm a trăi în frățească armonie unii cu alții; din parte-mi aș zice mai mult: să mergem mână în mână unii cu alții arhieriei ambelor biserici naționale române: pentru-că, fraților, din zi în zi tot mai mult suntem avisați unii la alții și **numai conclucrarea frățească ne asigură condițiunile pentru-ca bisericile surori să poată fi și în viitor scutul și leagănul limbei și culturai noastre române.**

Să întărim deci cele două fortărețe naționale spre mărirea lui Dumnezeu, spre binele patriei noastre și să nu uităm: **că suntem de un sânge și că sângele apă nu se face.**

Tot așa de călduros a fost primită deputația parohiei române gr.-cat. din Sibiu, condusă de dl prot. *I. V. Rusu*.

Au urmat apoi mulțime de alte deputații, între cari amintim: deputația armatei, o deputație strălucită, condusă de comandantul de corp Excel. Sa *E. von Probst*, a orașului Sibiu, a »Asociațiunii«, a deosebitelor biserici, a deregăto-

riilor, a școalelor, a mai multor însoțiri române din Sibiu etc.

Peste tot s'au prezentat 37 de deputații.

Banchet și concert.

Duminecă după prânz s'a dat un strălucit banchet, la care au fost invitați și au luat parte lamura fruntașilor din Sibiu și din afară, Români și străini, peste 200 de persoane. Aici s'au rostit mai multe toaste, șirul cărora l'a început Excelența Sa, închinând pentru Unsul Domnului, Preabunul nostru Împărat și Rege.

Seara la 8 ore a fost concert dat de Reuniunea de muzică, sub conducerea dlui *Dima*. A fost de față și Excelența Sa, stând până la sfârșit.

Cu aceste șirul sărbătorilor s'a încheiat.

Românii i-au făcut Excelenței Sale noului Metropolit o călduroasă și însuflețită primire, vrednică și de poziția de Metropolit și de Înalta persoană a Excelenței Sale.

Tinerimea și șeful nostru.

Universitarii români și cei slovaci din Cluj au ținut obicinuita serată de înfrățire. Din acest prilej au trimis dlui Dr. Ioan Rațiu următoarea telegramă:

Cluj, 13 Martie n.

Universitarii români și slovaci din Cluj înfrății salută pe neînfrântul șef.

Preșidenți:

Scurtu.

Hodzsa.

Sașii la Széll. Deputații sași din dieta maghiară au trimis o delegație de patru la ministrul-președinte Széll, ca să-i comunice, că ei deocamdată nu pot să intre în partidul liberal, dar' au toată încrederea în noul guvern. Prim-ministrul Széll nu s'a supărat de loc că Sașii nu intră în partidul liberal, ci i-a rugat să fie cuminti și să fie buni patrioți.

Și Sașii au promis că vor fi cuminti și vor fi — buni patrioți.

Dr. Theobald Fischer despre Români. Extragem dintr'un articol publicat în »Westermanns Monatshefte«

(numărul din Martie a. c.), scris de renumitul profesor Dr. Th. Fischer dela universitatea din Marburg, următoarele:

»Dintre cele 10 milioane Români — duplu atât cât Maghiari — locuiesc nu toamă mult peste jumătate în regat, trei milioane în Ungaria și Transilvania, restul în Rusia, Bucovina ș. a. m. d.

Românii au făcut în ultimul pătrar de veac uimitoare progrese pe toate terenurile și îndeosebi pe cel militar. Și cei-ce locuiesc în Ungaria se ridică culturalicește și economicicește, se înmulțesc repede și se pătrund tot mai mult de conștiința națională cultivând legăturile cu regatul.

Pentru fiecare, care cunoaște referințele, nu poate să mai existe nici cea mai mică îndoială, că aici se va forma pe socoteala Maghiarilor înainte de a fi expirat o jumătate de secol, un mare stat național român, cam asemenea aceluia din vechea Dacie.

Acest stat apoi va trata pe cele 600.000 Maghiari, cari vor alcătui o insulă în mijlocul mării românești, cam în același fel cum sunt tratați astăzi Românii și celelalte naționalități din partea Ungurilor. Dacă înveți a cunoaște groaznica exasperare și starea culturală a Românilor, te înfiozești de scenele teribile, care se vor petrece în acel moment, când monarhia Habsburgilor va primi o lovitură din afară și poporul vexat va pute spera mântuire...

Partid nou în dietă. În cercurile politice din Budapesta se ia ca sigură alegerea lui Ugron Gábor de deputat dietal în cercul electoral al Șimlăului, reprezentat până acum de baronul Bánffy. Cu intrarea lui Ugron în parlamentul maghiar e vorba apoi să se formeze un partid nou în dietă, care cu timpul se poată ajunge guvernamental. Acesta ar fi motivul că fracțiunea lui Ugron nu s'a împăcat și nu s'a contopit cu kossuthiștii.

MAGHIARISAREA. Face progres și merge înainte maghiarisarea cu sila și sub noul guvern. Ziarele din Budapesta ne spun că inspectorul regese de școale din comitatul Hajdu, a dat ordin tuturor învățătorilor supuși cercului seu de activitate, provocându-i să-și maghiariseze numele cu sunet străin. Se zice că mulți învățători s'ar fi supus acestui ordin.

Constatăm faptul, spre mărirea noului guvern.

FOIȚA.

POPA TOMA.

(Urmare).

Dar' planurile cele bune și înțelepte nu le putu deocamdată pune în lucrare. Revoluția isbucni, Ungurii cu Kossuth în frunte se sculară în contra Împăratului și duceau pe popor cu puterea în armata lui Kossuth, în contra Împăratului. Nimeni nu era în siguranță nici pe o zi și o noapte; vîzduhul ferbea și clocotea, spaima cuprinse țeara întreagă, nu mai avea încredere om în om, nu mai știai cui să-ți dai sfatul! În aceste zile grele era fericit satul care avea un preot înțelept. Și Mestecanii îl aveau. Popa Toma le spusese poporenilor sei așa: »Dragii mei, de va veni poruncă să mergem în oastea împărătească în contra dușmanilor tronului

și al neamului nostru — nu vă trageți îndărăt; dacă însă dușmanul Înălțatului Împărat ar veni cu momeli, sau cu puterea să vă tragă în partea lor, voi să nu le dați ascultare, că aceia nu vreau binele și fericirea neamului nostru, ci numai răul nostru îl vreau, ar voi să ne țină tot legați de glie, ca să le slujim pe nimica, ca până acum«. Ear' oamenii auzind aceste vorbe ale preotului lor, îi răspunseră toți ca un glas: »Unde merge părintele nostru — cu el mergem, prin foc, prin apă, ziua-noaptea, fie și până la capătul lumii, dar' fără părintele un pas nu facem! Așa să ne ajute D-zeu!«

În una din zile veniră slujbași dela curtea boierului Hatyufalvi să ducă pe Mestecani cu puterea la lucrul viilor, cale de o zi dela Mesteacăn, unde își avea boierul vilele și moștile lui. Oamenii nu voiră, să adunară grămadă și strigau în gura mare că nu merg și nu merg, că-i libertate, ei nu mai vor a fi iobagii nimăni. Preotul Toma, auzind dela el

de-acasă tătălăul, coborî în vale să vadă ce cale-i pe vale. Dar' nu se apropie bine de mulțime, când un mustăcios călare dă năvală asupra lui: »Așa, acum știm noi cine vă întărită să nu mai dați ascultare măriei sale, tâlharul de popă! Că până nu veni el aci, voi ați fost oameni de treabă, dar' el vrea să vă ducă pe căi rătăcite!« Și prinde a jupî pe popa Toma din sbiciul cel de curele, ce-l avea în mână. Dar' o păți, sormanul! Că într'o clipă fu tîrît de pe cal de mulțime și se făcî una cu pământul; os întreg nu i-a mai rămas, nici suflare cât într'un puiu de găină; acolo i-au rămas măselele și ciolanele pe vecie, nu numai ale lui, ci a tuturor slujitorilor curței, ce erau cu el.

»Așa va păți ori-cine va mai cuteza să se apropie de popa nostru cu gând rău«, strigă mulțimea, și îngropă trupurile nenorociților slujitori în alvia pârului, ca nimeni să nu le mai dea de urmă.

DIN LUME.

Impăria noastră și China.

Toate puterile mari europene se nisuesc a-și mări înfrigurarea în China și a se pune în stăpânirea vre-unui port pentru spriginirea negoțului de export. Astfel mai de curând cearcă Italia să aibă un port de mare al ei pe malurile Chinei.

Săptămâna trecută s'a răspândit vestea prin foi, că și Austro-Ungaria vrea să iee în arândă pe 99 de ani un port, cu ținutul din apropiere, unde să aibă drept a face căi ferate, a lucra mine, a ține miliție etc.

Foaia *Fremdenblatt* din Viena, care e foaia ministrului nostru de externe, zice, că veștile acestea nu sânt adevărate. Dar' cu toate acestea se poate, că Austro-Ungaria să fie pe cale de a cuprinde un port chinez, numai cât cei din Viena nu vreau să facă larmă, până lucrul nu va fi isprăvit.

Conferența de pace.

Pentru conferența de pace au trimis până acum delegați următoarele state: Anglia pe *Paulefole*, ambasador în Washington, Rusia pe *Stahl*, ambasador în Londra, Germania pe baronul *Marschall*, Franca pe baronul *Courcelles*, Italia pe *Visconti-Venosta*, Belgia pe *Bernaert*, Elveția pe *Lachanel*.

Conferența va ține 6 săptămâni.

Din toată lumea.

Ziarul *Italie* e informat, că ambasadorii din Roma ai Angliei, Rusiei și Franciei, vor ține zilele acestea o conferență, sub presidium ministrului de externe *Canevaro*, cu scopul de-a examina proiectul de constituție a Cretei.

În Filippine s'a întâmplat zilele acestea o luptă între beligeranți, lângă *Pasie*. Filipinenii au fost atacați de Americani, și după știri sosite din Washington, bătuți. Americanii fac pregătiri pentru a ataca orașul *Pasie*.

Vestitul Cecil *Rhodes* a sosit zilele aceste în Berlin și și-a cerut audiența la împăratul. *Rhodes* are de scop să câștige pe Germani pentru uriașul plan de a împreuna *Cairul* cu orașul *Cap* prin o cale ferată, care să percurgă întreaga lungime a Africii.

Ear' popa Toma le spusé: »Oameni buni, de acestia sântem mântuiți, dar' mai mari necazuri ne așteaptă, fără am nădejde, că D-zeu din toate ne va scoate.

Gătați-vă arme, faceți din coase lănci, ear' topoarele bine ascuțite să fie pururea la voi. Fiți oamenii păcii, la nime un rău nu faceți, dar' cine cu rău ar veni asupra voastră, apărați-vă! Vedeți-vă de lucru, mergeți la plug, dar' seara veniți de vromișor acasă, ca să ne putem sfătui în toată seara despre necazurile ce ne așteaptă.

Așa trecu zi după zi, popa Toma din dâlma lui era ca un ânger păzitor al poporului; dela el de-acasă se vedea peste tot satul, biserica fiind aproape — prin câteva lovituri în toacă — tot satul era înștiințat să tragă la sfat. Oamenii lucrau cât lucrau, tot cu frică în spate, cu o mână pe coarnele plugului, ear' cu alta pe lance ori topor, aceste două unelte nici unul nu le lăsa

Newyork-Journal are știre din *Washington*, că generalul *Otis* a sfătuit guvernul Uniunii, că privitor la Filippine să întrerupă ori-ce tratări cu răsculații și să înceapă un războiu ofensiv, sistematic; astfel să supună insula *Luzon* și după ea celelalte insule mai mici.

SCRISORI.

Însoțire de bucate în Șeica-mare.

Șeica-mare, 18 Februarie n. 1899

Onorată Redacțiune!

În anul 1894, în 2 Februarie, eșind oamenii dela sfânta biserică, cei săraci s'au jeluț că cumpără bucate în datorie de pe la Jidovi cu sume mari, și la urmă Jidovii îi dau pe la judecări și le fac spese mari. Așa noi, 11 proprietari ai comunei, auzind acele triste vorbe ale oamenilor săraci, ne-am sfătuit ca să facem o însoțire de bucate, ca să aibă de unde să împrumute oamenii cei lipsiți, ca să nu mai cumpere dela Jidani, și aceasta s'a și făcut. Însoțirea s'a numit »Societatea Albă« din Șeica.

Cei 11 proprietari sânt cu numele: Dumitru Vintilă, Ilie Anglița, Ioan Bălan, Ioan Dordea, Ilie Blotor, Dumitru Anglița, Ioan Blotor, Ilie Orlandea, Nic. Rotariu, Ilie Chisăliță și Nicolae Stănilă.

Ei au hotărât a-și face statute, cari s'au arătat la direcția financiară și au 12 paragrafi. Eată un extras din aceste statute:

§. 1. Noi subscrișii societari ne întărim astăzi, ca fiecare membru să depue acum îndată 1 hectolitrucucuruz sfărmit, și în 2 Septembrie 1894 1 hectolitrucucuruz frumos, pentru a se face o fundație pentru următorii nostri copii.

§. 2. La anul 1895, 1896 și 1897, tot așa este îndatorat fiecare membru să depue câte 2 hectolitri bucate la datele din §. 1, fără contrazicere.

§. 6. S'a hotărât, ca bucatele dela fundația anumită să se dea cu 10% mai ieftine ca la alți comercianți și cu cambii cu cavenți după lege.

§. 7. Subscrișii societari aduc o hotărâre asupra fondului și asupra fiilor lor, ca fiecare fiu al fiecărui membru, fie ficior, fie fată, când se căsătorește

dela sine, mai lesne putea să-și uite merindea decât lancea.

Popa Toma toată ziua luca pe afară, prin grădină, mai săpa și puneacucuruz, fasole, baraboi, mai scoatecâte un mestecân și-l trăgea lângă casă, dar' fără lucru nu era și cu ochii era ca vulturul în toate părțile, de unde putea veni primejdia. Odată, într'o zi cam pe la prânzul cel bun văzucolb mare pe drumul ce ducea în sus despre șes și numai decât alergă la toacă și dându-i câteva lovituri înștiință pe poporenii să vină la sfat. Și într'o clipă să iviră oamenii de pe câmp, lăsându-și acolo vitele înjugate, altul cu secrete, altul cu lance, dar' toți înarmați, și să adunare în mijlocul satului. Deodată cu ei sosi la acel loc și o ceată de vre-o 20 de bărbați, înarmați, unii cu puști, alții cu lănci ori topoară, având în frunte pe un om tinăr cu o sabie în mână.

»Bun ajunsul la d-voastră!« zise tinărul cel cu sabia scoasă.

este îndreptățit să primească o sumă de 50 fl. v. a. din fond. Și deci înainte este dator părintele acelu fiu sau fiică, a solvi pe fiecare an 2 fl. ca interese pentru acei 50 fl., până-când se va face egalizarea, și tot la 10 ani se va face egalizarea.

§. 10. Statutele societăței s'au întărit de către judecătoria mai înaltă și s'au și aprobat.

§. 12. Societatea își alege oficianți (deregători) pentru a purta lucrările în chip drept, cari sânt:

Dumitru Vintilă, președinte; Ioan Bălan, secretar; Ilie Anglița, cassar; Ioan Dordea, controlor; Dumitru Anglița, magaziner.

Comitetul de supraveghere: Ilie Blotor, Ilie Orlandea, Nicolae Rotariu, Ioan Blotor, Ilie Chisăliță, Nicolae Stănilă.

Societatea noastră și-a ținut la 2 Februarie a. c. adunarea generală, în care s'a dat următorul

Raport

al comitetului »Societăței albe« din Șeica-mare despre lucrarea din anul 1898, cetit în adunarea generală a societăței, la 2 Februarie 1899, de notarul Ioan Bălan.

Cetindu-se bilanțul s'au aflat bucate în magazin 100 hectolitri cucuruz, 15 hectolitri grâu și bani în cambii 50 fl., substrăgându-se spesele anului 1898, mai rămân bani gata 5 fl. Comitetul a supraveghiat purtarea oficianților și a aflat lucrurile în bună rânduială.

Onorată adunare generală! Cu întemeierea »Societăței Albe« am îndeplinit un act, care e fala noastră și va fi fala următorilor nostri. Să fim tari în credința, întru a ține cu sfințenie legătura ce o am făcut înaintea lui D-zeu și a lumii, ca văzând alții din jur purtarea noastră, să ne urmeze. Să ne mărim fondurile în care e tărnia noastră, să contribuim cu toții la acest fond, căci dacă dăm, nouă ne dăm, nouă și următorilor nostri.

Așa să facem și D-zeu va fi cu întreprinderea noastră.

Dumitru Vintilă, președinte. **Ioan Bălan,** secretar.

Ilie Anglița, cassar.

»Bună să vă fie inima!« răspunse un moșneag din mulțime.

Ear' preotul se apropiă de tinăr și-i zise: »Bine ai venit, frate Pamfilie«.

Din această salutare a preotului pricepură Mestecanii că acestia sânt prieteni și numai decât își descoperiră capetele ca la comandă. Ear' tinărul cel cu sabia le zise:

»Oameni buni, am venit să vă vestim, ca să fiți toți gata cum vă aflu eu acum; aveți un preot ca puține sate, ascultați de d-lui și de va cere trebuința mergeți cu d-lui prin foc și prin apă. Deocamdată nu-i nevoie să eșiți din sat, dar' de va cere trebuința fiți gata!«

»Sântem gata!« răsuna glasul mulțimei. »Sântem gata la toate, la bine și la rău. D-zeu s'ajute dreptăței!«

(Va urma).

Din Sînd.

Sînd, la 10 Martie c.

Stimate Dle Redactor!

Viu a vă scrie despre unele lucruri săvîrșite în comuna noastră în anii din urmă.

Încep mai întăiu cu casa parochială, care până în anul 1890 a fost o zidire slabă, ear' astăzi e schimbată ca printr'o minune în o casă frumoasă cu 4 încăperi, la cari s'au făcut toate zidirile de lipsă unei case (bucătărie, grajd, șură, celar etc.), toate acestea au fost făcute din venitele jumătăței porțiuni canonice, lucrată timp de 3 ani, din partea poporului.

Școala, a fost o zidire veche, necorăspunzătoare; în locul ei s'a zidit alta nouă, cu 3 încăperi dimpreună cu sala de propunere.

Este de însemnat că tocmai la gățirea școalei noue, am fost amenințați cu luarea școalei, din partea autorităților maghiare, neconvenindu-le lor aceasta, dar' aici dl paroch Romul Romonșan cu zelosul învățator Ioan Peșteanu, au știut lua măsurile de lipsă, punând umăr la umăr, încât s'a putut zidi școala. Ea s'a zidit din un fond de bucate și puțină repartție pe popor.

Pentru biserică, la stăruința preotului s'au cumpărat și dăruit următoarele lucruri sfinte: Gaia Vasilie, econ. 10 fl.; dl preot 5 fl.; și alții după puțină au dăruit sfintei biserici un costum de haine purpurii brodate cu aur în preț de 80 fl.; Mariș Costan, econom, 1 prapor cu 15 fl. v. a. = 4 prapori în preț de 60 fl. Mariș Ionaș și soția Maria, toate ornatele negre bisericesti în preț de 38 fl., o cădelniță de argint de China 10 fl., dl Isus Christos în sicriu pentru sărbătorile patimilor. Dărăban Todor cu soția, o cruce de argint de China; Vana Todor, o ținătoare de sfânta cuminecătura de argint curat și diferite fețe de masă și alte multe icoane sfinte și frumoase.

În sfîrșit s'a zidit cor în sf. biserică, unde învățatorul-cantor Peșteanu a organizat un cor în 2 voci din aproape 90 persoane, care cântă în toate Duminecile și sărbătorile. S'a reparat sfânta biserică, edificându-se totodată un nou porticol la sfânta biserică, cari toate au costat peste 100 fl. În fine la marea stăruință și îndemnare a preotului local s'a donat sfintei biserici o moară cu 12 jugere loc în preț de 1500 fl., care după moartea dăruitorilor rămâne proprietatea bisericii, aducend un venit anual de 300 fl. Biserica a avut oare-cari datorii cu zidirea școalei, și cari toate s'au plătit. Toate acestea sînt niște lucruri vrednice de urmat, dar' afară de acestea s'au mai făcut și două fonduri.

Unul e fondul școlastic, care constă din 300 mtr. cucuruz cu contribuiri din anul curent. Ear' fondul bisericesc

Felix Faure.

deasemenea s'a urcat la suma de 150 fl., deși amândouă sînt numai de curend înființate, cu alte cuvinte sînt numai la început.

La fondul bisericesc ne-a ajutat răposatul dom Ioan Petricas, avocat în Turda, cu 10 fl.; on. d. paroch local premergend cu exemplu bun a donat 5 mtr. cucuruz și la cel școlastic suma cuvenită. Câmpean Ionaș, 10 mtr. cu-

Emil Loubet.

curuz și 20 fl. pentru zidirea unui pod peste apa ce trebuie trecută cu cortetul funebral spre cimiter, ear' poporul a adunat câte 50 cr. și la cel școlastic câte 1 mtr. cucuruz pe timp de 3 ani. Toate acestea sînt de laudat, pentru-că poporenii nu se vor mai gândi azi-măne, de unde să plătească quinquenalul învățatorului, căci au în fond, ear' stăruința din partea on. d. preot local Romul Ro-

monșan și dl învățator-cantor Peșteanu, de o vor continua tot cu aceeași vioiciune și zel în curend ne vom pute mândri în fața lumii cu o frumoasă nouă biserică. Se mai simțea și lipsa unei biblioteci populare. Pentru a se pune începutul acesteia s'a dat o petrecere populară în școala gr-cat. din loc, în 11 Februarie st. n. a. c., care a decurs în cea mai bună armonie, dând un venit curat de 10 fl. 71 cr., pentrucari s'au și procurat cele mai de lipsă cărți pentru popor.

Eată ce pot să facă conducătorii buni, unde-i avem. **A. E. P.**

Presidentul vechiu și nou al Franciei.

— Vezi ilustrațiile. —

Dăm azi portretele ale celor doi preșidenți ai Republicii franceze, a răposatului Felix Faure și a urmașului său, care acum e preșident, Emil Loubet.

Amândoi au ajuns la preșidenție, adecă la postul cel mai înalt în Franția, care în rang și putere este deopotrivă cu a unui împărat, nu prin naștere, cum ajung împărații, ci prin destoinicia, mintea luminată, învățătura și hărnicia lor.

Atât Faure, cât și Loubet își trag obârșia din familii de cetățeni de rînd dar' cinstite și cum se cade și treptat și cu încetul s'au ridicat la înaltul loc de capi ai țerei.

Loubet are un cumnat în orașelul Montelimar, care e negustor de ferării, ear' mumă-sa, care e de 90 de ani, trăește în un sătuleț din apropiere.

Se spune, că odată Loubet a cercetat-o acasă și a găsit-o tocmai scoțend pânea din cuptor. Bêtrâna, cum 'l-a zărit 'i-a zis:

— Bine ai venit, Emil, ajută-mi să scot pânea din cuptor!

Și bunul fiu 'și-a desbrăcat rocul cel scump, ce-l avea, 'și-a tras mânușile și a scos pita bêtrânei din cuptor.

Cum Loubet era cuprins cu slujbe, numai rar putea cerceta pe mumă-sa. De aceea, când 'i-a sosit vestea, că e ales de preșident, bêtrâna a grăit îndurerată:

»O sërmanul meu Emil! și până acum rar 'l-am putut vedè, dar' acum ajuns la o slujbă așa de înaltă sînt sigură, că nu îl voi mai vedè nici-odată«.

Loubet de altfel de mult stăruia pe lângă mumă-sa să se mute la el, dar' bêtrâna nu s'a îndurat nici-odată să 'și lase satul liniștit, casa și găinile pentru sgomotosul Paris.

Astfel e Loubet, astfel a fost Faure. Pilda lor ne arată învederat, unde poate ajunge omul prin vrednicia sa.

PARTEA ECONOMICĂ.

Isvoare de venit.

Inima ni-se umple de durere, când vă vedem pe voi, iubii țărani, că vă încovoiați sub sarcina greutăților de traiu. Pământul vă rodește puțin; bucatele (hrana) adunate și vitele voastre vi-le mână datorfiile multe și porția mare, și de bună-seamă năpădiți de nevoi, nu odată vă va fi lăsat nădejdea în vre-un bine, și nu odată veți fi gândit, că din starea asta nu mai aveți chip de scăpare.

Adevărat, că mari sunt nevoile voastre și grea e starea voastră — noi o știm și o simțim, căci cu voi trăim și ai vostri suntem, — dar' cu toate acestea ar fi mare greșeală să credeți, că acum totul e pierdut, că acum chip nu mai aveți să scăpați de nevoile cele mari.

Sunt, iubii noștri, multe și felurite căi și mijloace cu cari puteți să mai scăpați de nevoi și să vă croiți o soarte mai bună și mai îndestulitoare.

În primul rând ar trebui ca să lucrați mai rațional, mai cu bună împărțea pământurile voastre. Să creșteți vite de soiuri mai bune, căci acestea aduc venituri mai mari, bine și scump fiind plătite. Și apoi roada câmpului vostru să o vindeți mai cu preț; căci sunt mijloace cu ajutorul cărora voi puteți să vă vindeți bucatele mai cu preț, și la vreme de lipsă puteți să cumpărați bucate mai ieftine. N'aveți decât să vă întovărășiți, ca să vă vindeți bucatele voastre cu prețul cuvenit, nu cum le cere Jidanul dela sat și dela oraș. Să vă alcătuiți adecă însoțiri de valorisare, și apoi să vă alcătuiți magazine de bucate, acolo în sat la voi. Din aceste magazine apoi la vreme de lipsă veți avea bucate ieftine și bune. Dacă așa ați face, Doamne, câți florini v'ar rămâne în pungă, cu care câte lipse n'ați puteți împlini.

Cum ar trebui să alcătuiți însoțirile acestea, vă vom spune mai pe larg de altă-dată; acum vrem să vă vorbim despre astfel de isvoare de venit, pe care voi le cunoașteți și le aveți, dar' nu le îngrijiți cum ar trebui. O grădină în jurul casei, o văcuță cu lapte în grajd, câteva găini prin ogradă (curte, avlie) de bună-seamă aproape toți dintre voi aveți.

Dar' pe acestea voi puneți puțin preț, căci așa v'ați pomenit, așa a rămas din băbăluc, ca despre aceste — muierile să se îngrijească.

»Găinile, vacile și grădina, muiera are să le grijească, — doar' n'o să mă fac eu găinar și grădinar, — așa ziceți voi țărani, și faceți rău, când ziceți și faceți așa. Abia vă puteți închipui cât venit ați puteți scoate din «nimicurile» acestea, și nu zicem mult, când vă spunem, că din o grădină bine lucrată, din galițe îngrijite a-ți puteți scoate atâția bani, cu care v'ați puteți acoperi lipsele casei, v'ați puteți îmbrăca bine, v'ați puteți plăti darea (porția) și chiar și datoriile mai mici.

(Va urma).

V. C. Osvadă.

Împărțire de semințe.

Avis.

Cu provocare la înștiințarea noastră din 8 Februarie a. c., ne luăm voce a vesti pe membrii Reuniunii noastre agricole, că am prelungit termenul de 10 Martie până la 25 Martie n. c., termen, până la care sunt a se înainta aici cererile pentru împărțirea în mod gratuit a sămânței de trifoiu, napi de nutreț, lufernă, cum și a sămânței de cânepă italiană.

Cu o cale aducem la cunoștința economilor noștri, că subscrisul comitet gata este a mijloci pentru ori-și-cine 'i-se va adresa procurarea articilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețurile:

1. Sămână de lufernă franceză, prima calitate: 1 chilogram 85 cr., 100 chlgr. 82 fl. 50 cr.
2. Sămână de lufernă italiană, 1 chlgr. 83 cr., 100 chlgr. 80 fl. 50 cr.
3. Sămână de napi de nutreț, soiul Oberndorfer, galbini originali, 1 chlgr. 47 cr., 100 chlgr. 43 fl.
4. De aceeași, roșii, 1 chlgr. 50 cr., 100 chlgr. 47 fl. 50.
5. Sămână de napi de nutreț, soiul uriaș de Eckendorf, 1 chlgr. 60 cr., 100 chlgr. 55 fl.
6. Sămână de napi de zahar »Mast-futter«, 1 chlgr. 35 cr., 100 chlgr. 30 fl.
7. Sămână de trifoiu, roșu (ungurească) plombată de stat, 1 chlgr. 60 cr., 100 chlgr. 55 fl.
8. Sămână de trifoiu aceeași, cea mai fină calitate, 1 chlgr. 70 cr., 100 chlgr. 64 fl.
9. Sămână de iarbă franceză, prima calitate, 1 chlgr. 57 cr., 100 chlgr. 52 fl.
10. Sămână de iarbă engleză, prima calitate 1 chlgr. 28 cr., 100 chlgr. 25 fl.
11. Sămână de cânepă italiană, 1 chlgr. 22 cr.

La întreprinderea și sfatul nostru, societatea română comercială de aici »Concordia« a procurat în mare semințele amintite de calitate a avea cea mai bună, dela firme bine acreditate.

Doritorii cari vor trimite la adresa subscrisului comitet prețul, cum și 6 cr. pentru buletinul de expediție, 1 cr. de chlgr. pentru pachetare și 2 cr. taxa de imanuare postală — vor primi articlii comandați cu reîntoarcerea postei.

În scopul de a împământenii și la noi vestitul orz de Hanna, atât de prețios și căutat din partea berarilor, și care — experiența a dovedit — reușește la noi în deplin, subscrisul comitet a procurat 10 hect. sămână de orz, de-a dreptul din Hanna, și își ia voce a recerca mai ales pe economii noștri mai inteligenți se începă cultura acestei plante rentabile. Membrii Reuniunii și eventual alți doritori sunt poftiți a se adresa aici în scopul procurării. Cu transport cu tot orzul procurat ne costă 9 fl. 50 cr., cu care preț îl și îmbiem, cu adausul, că sămână se poate procura în cântărimi de câte cel puțin 20 litre à 9½ cr. loco, Sibiiu. Spesele de pachetare și expediție 25 cr. la 20 litre.

Sibiiu, 6 Martie n. 1899.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiu«.

Dem. Comșa, Victor Tordoșanu,
președinte, secretar.

Despre Reuniuni!

Prelegere ținută în o conferență publică din Seliște, Duminecă, în 25 Decembrie st. n. 1898, de învățătorul Dumitru Mosora.

(Urmare.)

Căci nu poate să existe o faptă mai creștinească, mai bună ca aceea, când întinzi mână de ajutor celor nenorociți! Eată în câteva cuvinte întregă alcătuirea unei Reuniuni de înmormântare. La datele de aici înșirate îmi servește de basă statutele Reuniunii de înmormântare din Orăștie.

Trebuesc, pentru a puteți fi înființată, cel puțin 300 de membri. Fiecare la intrare în Reuniune plătește 1 fl., din cari să adună cea dintâiu sumă, 300 fl. pentru acoperirea trebuințelor; această sumă formând totodată așa numitul capital social. De aici încolo la fiecare soț răposat, fiecare membru dă un ajutor de 30 cr. Dela toți membrii se va aduna 90 fl., din cari 50 fl. se dau urmașilor celui răposat, ear' din rest se acoper alte cheltueli prescrise în statute, ear' venitul curat se adaugă la capital.

Ajutoarele nu sunt toate într'o formă, ci cel mai mic e de 50 fl. 25 cr., ear' de aci încolo crește până la 125 fl. Și anume așa, că celui dintâiu mort se dau 50 fl. 25 cr., la al doilea 50 fl. 50 cr. și așa mai departe tot cu 25 cr., crescând în sus, al 100-lea mort va primi 75 fl., cel dela 200 va primi 100 fl., ear' cel al 300-lea 125 fl. Numărarea asta să face de fiecare membru deosebit, că adecă el de când a intrat în tovărășie, la câți soți morți a plătit? De pildă, unul a plătit la 30 de inși, murind el, urmașii lui vor primi cât se cuvine celui de al 31-lea.

Dacă cineva s'a făcut azi membru d. e. plătește 1 fl., și să zicem că peste o lună moare și dela intrarea lui n'a murit altul nime, urmașii aceluia vor căpeta 50 fl. 25 cr., adecă după 1 fl. primesc 50 fl. 25 cr.

Dacă a trăit acel cineva de a plătit la 20 de inși, el a cheltuit 1 fl. la intrare în Reuniune, 6 fl. ajutoare soților morți, de tot 7 fl. și urmașii lui primesc cât se cade la al 21-lea mort: adecă 55 fl. 25 cr.

Dacă a plătit la 100 de inși, a dat 1 fl. la intrare, 30 fl. ajutoare, de tot 31 fl. și urmașii primesc cât se cade la al 101: 75 fl. 25.

Dacă a plătit la 200 de inși, a cheltuit 61 fl. și capeta urmașii 100 fl. 25 cr., dacă a trăit să plătească ajutoare la 300 de soți, a cheltuit 91 fl. și capeta urmașii 125 fl.

Peste 300 apoi, nu mai plătește nimeni.

Eată dar' că fiecare capeta cu mult mai mult, decât a dat Reuniunii.

Se înțelege, nu e neapărat de lipsă ca suma de ajutor după membrul răposat să fie 30 cr., poate să fie și mai mică, atunci însă se va scăde și ajutoarele date urmașilor, ear' fiind mare se va mări.

La ori-ce cas de moarte toți membrii sunt încunoștințați printr'un slujitor anume pus spre acest scop, și fie-

care membru este îndatorat a plăti la cassa Reuniunii câte 30 cr. în termen de 3 zile dela încunoștiințare. Pentru o întârziere de 14 zile, numărate dela cazul de moarte, se iau 3 cr. camătă de întârziere. Pentru a ușura plățirea acestei sume, fără de a incomoda pe membrii Reuniunii, aceste sume se plătesc portărelului ales, care are anumit să umble pe la membri spre acest scop și o introduce aceasta în cărticica ce o capătă fiecare membru, și apoi a-i administra la cassarul Reuniunii. (Va urma).

Arieșana.

Turda, 27 Febr. 1899.

Cu finea fiecărui an de gestiune a institutelor noastre de credit și economii, publicul nostru așteaptă cu dor să vadă rezultatul operațiunilor. Deoparte conducătorii vor să se convingă despre progresul ori regresul nostru economic, ear' de altă parte cei interesați să-și vadă asigurarea cruțărilor sale.

E adevăr. Institutele noastre de credit sînt privite cu ochi răi din partea străinilor, dar' e și mai dureros, că unii din ai noștri lansează în public știri discreditoare despre ele.

În astfel de veste îngrijitoare este pus și institutul nostru de credit »Arieșana« din Turda.

Spre desmințirea acestora servească următoarele date: I. *Depunerile* la »Arieșana« au fost: În anul 1896: 61.253 fl. 95 cr.; în 1897: 94.485 fl. 44 cr.; în 1898: 104.885 fl. 88 cr. E o creștere față cu 1897: 10.400 fl. 44 cr.

II. *Escomptul* în anul 1896: 33.108 fl.; în 1897: 99.616 fl. 10 cr.; în 1898: 113.925 fl. 94 cr. O creștere de: 14.309 84 cr.

III. *Împrumutul hipotecar*: În anul 1896: 81.487 fl. 78 cr.; în 1897: 82.464 fl. 03 cr.; în anul 1898: 101.893 fl. 03 cr. Și aici o creștere: 19.429 fl.

IV. *Reescomptul* în anul 1897: 55.252 fl. 46 cr.; în anul 1898: 64.855 fl. 32 cr. O creștere de: 9602 fl. 86 cr.

Profitul curat: În anul 1897: 7389 fl. 86 cr., ear' în 1898: 8186 fl. 80 cr. Rezultă creștere de: 796 fl. 94 cr., care creștere în considerarea ținutului nostru sărac de capitaliști și a anilor economici destul de sterili, ființa alor 3 institute de credit străine etc., este destul de îmbucurătoare.

Din considerarea creșterii și dividendă s'a ridicat cu 1%, dela 6% la 7% percente, ear' la fondul de rezervă s'a adaus suma de 1288 fl. 91 cr., care acum trece peste suma de 20.590 fl. v. a.

Deși acest institut a avut multe erogate cu instalarea unui local de prăvălie și odăi de locuință tot pe terenul institutului, care s'a exarândat pe anul 1899 cu aproape 350 fl., totuși arătându-și creșterea de mai sus — jertfa adusă pe altarul cultural, este destul de însemnată în suma de 209 fl. 34 cr., din care s'a alinat lipsele arzânde a școlii confesionale cu 140 fl., a bisericii din Turda-nouă, a școlii gr.-cat. și societății agronomice din Sibiu, bisericii din Arpaș etc.

Acest institut a ținut adunarea generală a acționarilor în 25 Februarie

1899 în localitatea proprie, care trece la 60—70.000 fl., sub presidiul înțelept al dlui *Iuliu Bardosy*. Atunci s'a completat — după sortire — direcțiunea la numărul 11 prescriș de statute, prin reelegerea dlor: I. Meszáros și Gregoriu Pop, și prin membrul nou A. Codarcea, protopop în Turda. Ear' comisiunea revězătoare sub presidiul destoinicului bărbat dl Simeon Pop, protopop în Luna s'a completat prin membrii noi: domnii Valeriu Poruțiu și Dr. Eugeniu Pătăcean, avocat în Turda.

Membrii direcțiunii și comisiunei revězătoare cunoscui onoratului public dau garanță destulă pentru mersul progresiv al institutului nostru, care cu toată căldura se recomandă spre spriginire publicului nostru și mai ales capitaliștilor noștri, cari vor obține 6% după depunerile lor.

Sfaturi economice.

Cum să scăpăm galițele de păduchi.

Se știe că în cotețele, sau găinările galițelor trăesc de cele mai multe ori, o mulțime de păduchi, cari fac ca ele să slăbească și de multe ori să moară chiar. Ca să putem scăpa de ei trebuie să afumăm bine cu pucioasă tot cotețul, apoi să-l spălăm cu apă feartă. Fumul de pucioasă omoară toți păduchii.

Cum omorîm purecii de pe varză, pomișori, trandafiri etc.

Sînt mai multe mijloace, dar' între cele mai lesnicioase pentru săteni sînt:

a) să stropesc foile de varză, măr, pîr, trandafir, etc. cu apă în care am astîmpărat var;

b) sau cumpărăm zamă de tutun (extract) care e foarte ieftină și stropim plantele;

c) putem omori acesti pureci presărînd peste frunzele plantei praf de var nestîns, ori pucioasă pisată. Aceasta mai bine după ploaie.

Din traista cu povețele.

Răspunsuri.

Dlui N. D., învățător în B. Salarul învățătoresc ți-se compută dela ziua în care ai fost întărit și introdus în post, chestii, cari la unele corporațiuni se precisează și în decretule de alegere, respective de denumire, și cum salarele învățătoresci se plătesc anticipativ, ai fost în drept a cere salarul pe luna primă și a doua a anului școlastic, adecă pe Septembrie și Octombrie 1897. Aceste două luni ți-se compută și la pensiune, ca servite în comuna respectivă, despre ce însă trebuie să-ți procuri atestat în regulă. Firește, că a trebuit să-ți ocupi postul, apoi ori au venit copiii la școală, ori ba. Altfel s'ar putè face obiecțiuni. La d-ta mai vine și împrejurarea, că ai părăsit postul după-ce de fapt ai ținut prelegeri abia timp de o săptămână, cea din urmă din Octombrie. La tot cazul însă este încurcătură la mijloc și bine ar fi să puteți face o împăcare, plătindu-ți-se pe timpul cât faptice ai servit,

și d-ta, care ai părăsit așa de curînd acel post, câștigînd de sigur unul mai bun, poți să te mulțumești și cu mai puțin. La organele administrative s. p. pretură sau la ale statului s. p. inspectorul școl. reg., nu te trimitem. De rămăneai în respectiva comună, salarul de sigur nu ți-se denega nici pe lunile Septembrie și Octombrie.

Dlui L. C. în Semlac. Măzêriche de pădure poți căpeta dela *Ludwig Reschner* (Kleine Erde) Sibiu. Adresează-te la dînsul, ca să-ți trimită un catalog de prețuri, din care vei vedè prețul ei. Nici poveste, ca un chlgr. să fie cu 5 fl. Hectolitru, adecă 100 litre de măzêriche comună era anul trecut cu 5 fl. și între prețul acesteia și a celei de pădure nu e chiar mare deosebire.

Dlui I. Balomiri în Balomir. Adresează-te pentru viță americană altoită sau nealtoită la următoarele direcțiuni de școale:

1. A nagy-egyedi vinczellér iskola igazgatósa, sau
2. A ménési " " " "
3. A tojóczi " " " "
4. A tarczali " " " "
5. A érđioszegi " " " "

sau în fine la dl *Alexandru Adamovich*, mare comerciant de vinuri în Neoplanta (Ujvidék). De acolo ți-se vor comunica și prețurile.

Abonentului I. D., cantor în Mogoș-Mămăligani. La toată întemplantarea va fi mai bine, dacă veți înființa un fond de bucate cu statute în regulă, pentru-că cu chipul acesta vă puneți la adăpost față de multe urmări neplăcute. Pentru statute adresați-vă în *Dobrest*, u. p. Szombatság (Bihar vm.) și în *Dobrest*, u. p. *Balincz* (Krassó-Szörény vm.), căci nu știm anume, în care din aceste 2 comune oamenii au înființat fond de bucate cu statute aprobate de minister.

Conducătorii numitului fond ar face un bun serviciu publicului, dacă ne-ar trimite pentru foaie o copie a statutelor.

Statute pentru înființarea de »Grânare bisericesti« noi am publicat în nr. 33 din 1894 al foii noastre.

Abonentului R. R. în T. S. Puterea nutritoare a apei să ridică, dacă în lac, după-ce a fost lăsat să se scurgă, se duce zamă de gunoiu sau materii din privăzi. Bun nutremînt dau crapilor din lacuri materii de plante putrezite pe jumătate, peste cari a fost turnată zamă de gunoiu, cum și carnea cailor primejduți (nu însă și a acelor, cari au pierit de boale lipicioase). După *Susta*, la nutrirea unui anumit număr de crapî cu mijloacele următoare de hrană, date în măsură asemenea, adecă de aceeași greutate, au produs: făina de carne 164 chlgr., tărîțele de grâu 141, mazêrea 134, cartofii 124, măzêrichea 96, slatul 85 chlgr.

Dacă lacul se folosește numai pentru îngrășare, în primăvară se sloboade apa în el și peștii toamna să pescuesc, ear' peste iarnă lacul rămăne sec; în chipul acesta se poate scoate cel mai mare câștig. La o hectarie sînt de ajuns 400 de pești. În lacul d-tale cam 800. Greutatea lor de primăvara până toamna se împătrește.

Știri economice.

Pentru lățirea pomăritului. II.

P. S. episcopul Aradului, acum Metropolitan, a dat un circular — poate ultimul ca episcop — pentru lățirea pomăritului. Eată o parte din acest circular:

Un însemnat ram de producțiune și câștig după împrejurările, în cari trăește poporul nostru, atât pentru părțile dieceșii situate la șes, dar' mai cu seamă pentru părțile muntoase este și pomăritul, cultivarea de pomi nobili, ale căror fructe sunt de regulă bine căutate și bine plătite. De aceea atât pentru dezvoltarea economică a poporului nostru, cât și pentru a satisface tot cu mai mult succes dispozițiunilor planului de învățământ pentru școalele noastre elementare, conform căruia pomăritul și răspândirea între popor a cunoștințelor și dexterităților trebuincioase pentru cultivarea de pomi nobili, fac o parte întregitoare a instrucțiunii în școalele noastre populare, provocăm prin aceasta pe p. t. părinți protopresbiteri și pe toți preoții și învățătorii noștri, a stăruil, ca grădinile școlare de pomi să se cultive cât mai bine, astfel, că în acele atât școlarii, cât și adulții să-și poată câștiga cunoștințele și dexteritățile trebuincioase pentru cultivarea de pomi nobili, ear' în comunele, în cari nu ar fi grădina școlară pentru scopul arătat al instrucțiunii, p. t. protopresbiteri și inspectorii școlari vor îngrijii, ca comitetele parohiale să stăruiască la antistiile comunelor politice, ca în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în instrucțiunea ministerială referitoare la grădinile școlare, să dea școalelor noastre locul trebuincios pentru grădina școlară.

În legătură cu aceasta, pentru înmulțirea și răspândirea cunoștințelor trebuincioase în ramul pomăritului recomandăm învățătorilor și cărturarilor din popor și cartea intitulată: *Curs practic despre cultivarea pomilor și a frăgarilor, de Ioan Pop Reteganul*, tipărită în tipografia noastră diecesană, de unde se poate procura cu prețul de 30 cr. v. a.

Sentinela, institut de credit și economii, societate pe acții în *Satul-nou* (Réva-Ujfalú, comit. Torontal) 'și-a încheiat socotelile pe anul trecut, cu un venit de 7335 fl. 83 cr. Capitalul băncii este de 40.000 fl., depunerile de 45.806 fl. 66 cr., ear' fondurile proprii ale băncii de 3895 fl. 32 cr. »Sentinela« dă 6%, net după depuneri. Adunarea generală a înfloritoarei bănci s'a ținut în 13 Febr. c.

Contra boalei de porci. Pentru împedecarea și stîrpirea boalei de porci ministrul de agric. a edat o broșură populară scrisă în limbile maghiară, germană, română, slovacă, sârbă, croată și ruteană și a trimis mii de exemplare la oficiile comitatense, ca acestea apoi să le împartă *gratuit* prin comune.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Didactica în școala poporală.

(Urmare și fine).

Didactica universală este acea parte a științei pedagogice, care se ocupă cu deslegarea a două întrebări: a) ce se învețe în școala poporală și b) cum se învețe?

Științele din lume sînt multe și nemărginite, oare să le învățăm pe toate în școala poporală? Ba nu! pentru-că deoparte școalei populare îi lipsește timpul, de altă parte puterile spirituale ale copiilor din școala poporală, așa sînt de slabe, încât e cu neputință învățarea obiectelor mai înalte, dar' nici împrejurările externe nu conced a se învăța toate.

Urmează totuși, ca din suma tuturor științelor să se aleagă și ce este de învățat în școala poporală.

Și oare, după-ce are să se îndrepte școala poporală la alegerea obiectelor sale de învățământ? Are să se îndrepte: a) după scopul școalei; b) după școlari.

Guvernele noastre școlare, ce e drept, în consfătuire cu oameni pedagogici au compus și edat anumit un plan de învățământ pentru școalele populare și ferice de acea școală unde se pot propune toate obiectele de învățământ.

După o experiență de 30 de ani ca dascăl al școalei populare, am ajuns a cunoaște, că în școala poporală dela sate mai cu succes se pot învăța următoarele obiecte și cele mai de lipsă:

1. Cunoașterea lui Dumnezeu, ce cuprinde în sine: *Istoria biblică și Catechismul*, apoi *explicarea evangheliilor și istoria bisericăscă*.

2. Cunoașterea omului după trup și suflet, adică »antropologia«, de care parte se ține limba, care conține în sine *vorbirea, cetitul, scrisul, ortografia, gramatica și stilul*.

3. Cunoașterea naturei, ce cuprinde în sine: *Geografia, Istoria naturală, Istoria patriei, Fisica, Calculațiunea și Desemnul*. Cântul fiind un fel de limbă cade sub punctul doi.

Cunoscînd ce fel de obiecte sînt a se propune în școala poporală, de sine trebuie să se nască întrebarea: cât se învețe din fiecare obiect?

A țermuri periferia fiecărui obiect e un lucru de tot greu, căci aceea atîrnă mult dela categoria școalei populare, după-cum are, unul sau mai mulți învățători, și dela dezvoltarea spirituală a elevilor. Fiecare învățător fiind stăpîn în școala sa și asupra datorințelor sale, dețermurească cu socoteală cât poate se propună în școala sa.

Fiindcă în școala poporală trebuie să domnească cea mai mare ordine, de aceea trebuie să ne întrebăm învățătorii: în ce ordine să se iee obiectele de învățământ?

În privința aceasta, învățătorul are a-și însemna: să iee mai întăiu de acele obiecte, cari sînt mai ușoare de învățat și nu pretind multă cugetare și mai puțină știință pregătitoare, adică cari trebuie să premeargă obiectelor mai grele, d. e. mai întăiu să se iee *Istoria naturală*, apoi *Fisica*; mai întăiu cetitul me-

chanic, apoi cel frumos. Ba pretutindenea unde numai se poate să se împreune mai multe obiecte la olaltă, că astfel mai bine se pot desvolta puterile spirituale ale copiilor, de oare-ce un obiect ocupă o putere, celalalt altă putere a copiilor.

Prin împreunarea alor mai multe obiecte la propunere, învățământul devine interesant, mai cu seamă dacă învățătorul unește de acele obiecte la olaltă, cari unul pe altul se explică și pot să ocupe felurite puteri sufletești ale copiilor, de pildă: cu *Geografia* se poate împreuna *Istoria naturală* și *Istoria patriei*.

Vorbind învățătorul despre hotarul comunei sale, poate vorbi și de animalele sîlbatică aflătoare în acest ținut, dar' dacă s'ar fi întemplat ceva fapte istorice, poate vorbi și despre acelea.

La învățământul din școala poporală se mai ivește încă o întrebare: Cu ce să se înceapă la fiecare obiect, ba chiar la fiecare lecțiune și unde să meargă? În astă privință învățătorul are de observat următoarele:

a) învățământul la fiecare obiect și special la fiecare lecțiune să se înceapă cu »concretul« și păsește la »abstract«, adică: înceapă întăiu cu intuițiunea, apoi meargă la concept. Ori la ce propunere, mai întăiu exemplul apoi regula, căci exemplul e intuitiv, regula însă abstractă;

b) învățământul păsească dela »aproape« la »departe«, dela »cunoscut« la »necunoscut«, d. e. din *Istoria naturală*, înceapă cu animalele de casă, apoi cele de pe hotar;

c) învățământul păsească dela »ușor« la »greu«, de aceea învățătorul să judece ce e ușor și ce e greu;

d) învățământul păsească treptat, adică în propuneri să nu se facă sărituri.

Pe lângă cele zise până aici, lipsesc în a arăta o sumă de reguli principale, cari în genere arată cele mai necesare însușiri despre cari învățătorul școalei populare are mari trebuințe — despre acelea altă-dată.

Periceiu, 4 Februarie 1899.

V. O. Bungărdeanu, învățător.

O voce din Bănat despre foaia școlastică.

(Urmare și fine).

Nu numai învățătorul, ci și preotul, ca directorul și catichetul școalei noastre confesionale, are necesitate de unele cunoștințe pedagogice, fie măcar cât de elementare. De oare-ce însă foile pedagogice speciale sînt abonate în genere numai de cătră învățători: preoții, numai din o foaie politică cu adaus pedagogic, la care presupun că sînt abonați — își pot însuși și reîmprospăta cunoștințele pedagogice necesare la oficiile numite. Căci altcum fără acele cunoștințe s'ar pută ușor repeta cazul întemplat cu preotul C. L. din J. în o adunare învățătorescă ținută astă-toamnă. Numitul preot, voin-

adecă a critica o lecțiune de model, în lipsa cunoștințelor pedagogice, a imputat propunătorului, care predând desernase cu creta pe tablă întregă lecția din geografie — că acesta »s'a pregătit«, »că a predat mecanice lecția, etc.«

Ne plângem adesea, că poporul nu se »baș« interesează de școală și de treburile școlare. Se știe, că omul cu atât se interesează mai tare de un lucru oare-care, cu cât are mai multe idei aperceptive despre acel lucru, cu cât adecă îl cunoaște mai bine. Poporul nostru însă, deși școala se află în mijlocul său, totuși, cred că nu exagerez când afirm, că încă tot nu cunoaște cum se cuvine că ce este școala și care e activitatea ei. Deci, cum poate să se intereseze dînsul despre un lucru pe care nu-l cunoaște.

Și că aceasta e adevărat, servească drept dovadă următorul cas caracteristic: Într'una din sărbătorile acestei ierni, un țeran dela noi, — cărturar și cântăreț de strană altcum, — se adresează către mine cu întrebarea, că: De ce nu face vlădica alte cărți mai bune pentru școlari, că acestea ce se învață acum nu-'s bune. Pentru-că, — motivează țeranul nostru, — când am umblat eu la școală era altă rînduială mai bună, nu ca acum: învățam la Ciaslov și la Psaltire și cetiam psalmii de-arostul în biserică... iarna durmiam noaptea la școală... și învățam glasurile și podobiile... dar' acum nepoata noastră învață la școală la povești și despre cocos, care le știe și de-acasă. Tablou.

Se ține de datorința noastră a face ca poporul să cunoască mai bine școala, ca apoi să se poată și interesa mai mult de dînsa. Unul dintre mijloacele necesare la ajungerea acestui scop, este și acela, ca să dăm ocaziune poporului a ceti adese-ori despre treburile învățămîntului școlar, ca să se deprindă a le cunoaște și a se împrieteni cu dînsule.

În foile politice menite pentru popor, acesta cetește într'nsele despre politică, economie, cronică, povești, anunțuri și altele; numai despre ce are el mai scump și mai prețuit în comuna sa, despre școală și învățătorul său, care e lumina, cel mai bun amic și povățuitor al său, nu cetește aproape nimica.

Eată necesitatea de a introduce în *Foaia Poporului* și o parte pedagogică, care să se ocupe și cu școala poporului. Cetind aci poporul mai adese-ori despre treburile școlare, le va cunoaște mai bine; apoi cunoscîndu-le mai bine se va și interesa și împrieteni mai bine cu ele. Cetind apoi părinții școlariilor și câte o lecție practică de model, — de cari sperez că se vor publica și în »Foaia Poporului«, — vor vedea din aceea, că cum tractează învățătorul cutare obiect de învățămînt deoparte, ear' de alta vor avea înaintea ochilor un îndreptar după care se vor nisui a proceda și dînsii, cel puțin la ascultarea lecțiilor. Căci cunoaștem urmările fustele ce le produce predarea și arătarea lecțiilor de către părinți fiilor lor.

Stînd astfel, cred, că va fi nu numai de folos, ci chiar în interesul lor, dacă și celelalte foi, menite pentru popor, imitînd exemplul laudabil dat de

Foaia Poporului, ar introduce în coloanele lor și o parte pedagogică.

Altcum, această noutate folositoare, nu cred să fie în detrimentul *foilor pedagogice speciale*, cărora, ca unor, ce singure numai pot tracta mai aprofundat multe din chestiunile pedagogice mai grave sîntem moralmente datorii a le da tot spriginul și sucursul nostru material și moral.

Deci, mai puțină vorbă și mai mult lucru! Am zis.

Tievaniul-mare.

Iuliu Birou,
învățător.

Statutele

„Reuniunii funebrele a învățătorilor sîlăgeni“.

(Urmare și fine).

§. 29. Afacerile direcțiunii:

- susceperea membrilor;
- decide asupra exchiderei membrilor restanțieri provăzută în §-ul 13 și primirea acelor;
- face dispozițiunile necesare spre înmormentarea membrilor fără următori;
- supraveghează asupra administrațiunii interne și conducerea Reuniunii, precum și asupra compturilor de cassă.

Direcțiunea decide prin majoritatea voturilor.

Spre aducerea unei decisiuni valide e de lipsă prezența directorului, cassarului, și barem alor 3 membri din direcțiune.

La cas de abzicere ori moartea directorului, până la proxima adunare generală, acel oficiu se înlocuește prin cel mai bătrîn membru din direcțiune.

§. 30. Afacerile directorului:

- în fiecare lună odată concheamă adunarea direcțiunii, și în cas de lipsă convoacă ori-cînd adunare extraordinară;
- supraveghează asupra împlinirii datorințelor oficioase ale cassarului și a secretarului;
- îngrijește ca în cassă totdeauna să fie atîția bani, câți sînt de lipsă la ajutorarea unui cas de moarte și acoperirea speselor de administrațiune;
- asignează urmașilor competenți ajutorul, ori eventual în conțelegere cu direcțiunea se îngrijește de înmormentarea cuviincioasă a defunctului;

e) concheamă în tot anul în primul pătrar de an adunarea generală și înaintea aceleia raportează despre cele de lipsă;

f) presidează în adunările generale și a direcțiunii, subscie împreună cu membrii prezenți din direcțiune și autentică protocolul ședințelor;

g) decide în conțelegere cu direcțiunea asupra elocării banilor Reuniunii;

h) scrutează cassa de 2-ori pe an în prezența alor doi membri din direcțiune;

i) reprezintă Reuniunea față de organele și persoanele din afară.

§. 31. Afacerile cassarului:

a) chivernisește cu conștiență și deșteritate averea Reuniunii;

b) pregătește și subșterne rațiociniul anual înaintea adunării generale și la recercarea directorului ori-cînd e dator să raționeze;

c) încassează, cvitează și înscrie în cărticică taxele solvite de membri;

d) rămășița cassei o elocază conform decisului direcțiunii.

— Cassarul e răspunzător cu toată averea sa pentru cassă.

§. 32. Afacerile secretarului:

a) pregătește și construiază protocoalele adunărilor generale și cele ale direcțiunii, cum și toate lucrurile scripturistice, afară de cele ale cassarului.

— Fără subscrierea secretarului, directorul nu poate exmite nici o scriptă ce atinge Reuniunea.

§. 33. Onorarul oficialilor:

a) directorul în primul an poartă oficiu onorific, după aceea, adunarea generală îi poate vota remunerațiune amăsurat stărei financiare a cassei;

b) onorarul anual al cassarului e 20 coroane;

c) onorarul anual al secretarului e 20 coroane.

— Remunerațiunea acestora încă se poate ridica de adunarea generală amăsurat jurstărilor cassei.

§. 34. În adunările generale, membrii decid cu majoritatea de voturi.

La aducerea decisiunii asupra modificării statutelor ori la desființarea Reuniunii e de lipsă prezența a $\frac{2}{3}$ părți a membrilor, ear' la neînfașoșarea primă, a doua-oară aduc decisiune validă $\frac{2}{3}$ părți a membrilor prezenți.

§. 35. Decisiunea asupra desființării Reuniunii și în acel cas asupra averii unde și spre ce scop să se întrebuițeze, înainte de executare e de a se subșterne ministrului reg. ung. de interne, ear' până la rescrierea ministrului activitatea Reuniunii nu se poate suspenda.

§. 36. La desființarea Reuniunii, membrii își redobîndesc suma tuturor taxelor solvite fără de interese.

Din averea restantă se vor forma stipendii pentru copiii învățătorilor membri, cari vor studia la preparandii, gimnasiu ori învață ceva măiestrie.

§. 37. Dacă Reuniunea nu va proceda în sensul statutelor și conform scopului, și ar deveni periclitată interesele statului ori a membrilor, guvernul reg. ung. poate suspenda activitatea Reuniunii și după cercetare disciplinară o poate și sista ori constrînge la ținerea statutelor.

Dat în Șimlăul-Silvaniei, la 3 Iunie 1898, din adunarea extraordinară a Reuniunii funebrele a învățătorilor sîlăgeni.

Vasile Oltean m. p., Alexiu Fedorca m. p.,
director int. secretar int.

Nr. 11142/v. b.

Se aproabă în Budapesta, la 25 Noemvrie 1898.

Din mandatul dlui ministru
Jakabfy Imre m. p.
consilier ministerial.

Răvașul școalei.

Pentru învățători. În luna prezentă va apăre o carte de mare însemnătate pentru învățători, cu titlul *Drepturile și datorințele învățătorilor*, scrisă unguerește și scoasă în a treia ediție, de *Dr. Szabó Mihály*, inspector de școale în comitatul Albei-inferioare (Aiud).

Ar fi bine, dacă vre-un învățător harnic de ai noștri și-ar exopera dela autor dreptul de traducere și ar traduce-o în românește.

Plata la școală. Ministrul învățământului, întemeiat pe §. 11 din art. de lege 38 din 1868, cu datul de 28 Decembrie anul trecut, nr. 89.218 a hotărât, că *confesiunile (bisericele) au dreptul să supue la plată pentru școală pe credincioșii lor, fără privire la aceea, că cutare părinte are sau nu are copii și că își trimite copiii la școala confesională sau de stat.*

Astfel rău fac aceia, cari își dau copiii la școala de stat, cu gândul să scape de plată pentru școala de legea lor, căci ei tot trebuie să plătească aici. Și dacă cu toate acestea cineva își dă copilul la școala de stat și i-se cere să plătească și la școala aceasta, să știe, că numai într'atâta e îndatorat a plăti și la școala de stat, întru-cât suma ce o dă el pentru școala de legea sa nu ar ajunge la 5% din darea lui directă de stat.

Acest lucru e bine să ni-l însemnăm, și cărturarilor noștri să-l vestească și talmăcească la poporul nostru.

Foala Pedagogică. Apare în Sibiu la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonamentul: 1 an 3 fl., jumătate de an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei. Anul III., nr. 5 din 1 Martie 1899 are următorul cuprins: Reuniunea învățătorilor din districtul Sibiului înaintea noului Arhiepiscop și Metropolit. — Înființarea unui muzeu școlar, de Dr. P. Șpan. — Modele de lecțiuni: Cele patru regiuni ale lumii, trei lecțiuni din geografie, I., de Dr. D. P. Barcianu. — Ceva despre însemnătatea desemnului în școala populară, de Iosif Velcean. — Din literatura școlară, și un răspuns dlui I. Petran. — Informațiuni.

Regele Svediei în școală. Regele Svediei *Oscar II.* are frumosul obicei a cerceta școalele și a examina elevii. După obiceiul seu, și în zilele trecute a cercetat o școală de fetițe și s'a pus să examineze pe micile eleve. În șirul întrebărilor le-a cerut să-i spună numele celor mai vestiți regi din Svedia.

— *Gustav Adolf! Carol XII.!* — strigau fetițele, până-când una mai socolană le-a întrecut pe toate, strigând puternic: *Oscar II.!*

Regele s'a apropiat de fetiță și rîzând a întreat-o, că știrea-ar spune vre-o astfel de faptă care l-ar face vestit pe regele *Oscar II.* Fetița abia a putut îngâna că: nu știu... Regele rîzând a mângâiat-o și i-a zis:

— Nu plânge, dragută, căci nici eu nu știu...

CRONICĂ.

Metropolitul Meșianu a dat 100 fl. pentru fondul »monumentului Șaguna«.

Dl Dr. Eugen Bran, fost subjude reg. a deschis cancelarie advocațională în *Teaca*, în casa sa proprie. Atragem luarea aminte a poporului din acele părți asupra noului avocat român.

Sinod protopresbiteral. Ni-se scrie: În 25 Februarie a. c. st. n. s'a ținut în Petruvaselo sinodul protopresbiteral al tractului Panciova, după-ce mai nainte în biserică s'a celebrat liturgia împreună cu invocarea Duhului Sfânt, apoi parastas celebrat prin preoții Ioanichie Neagoe, Stefan Popa și Timoteu Popoviciu pentru metropoliții Șaguna și Miron, pentru episcopul Ioan Popasu, protopresbiterul Simeon Dimitrieviciu și pentru mecenatele Emanuil Gozdu. Sinodul a decurs în cea mai perfectă ordine și cu bucurie s'a constatat, că fondul protopresbiteratului a ajuns la suma de două mii florini în urma neobositului zel a protopresbiterului Trifon Miclea din Satul-nou, pentru-ce i-s'a și exprimat mulțumită. Sinodul s'a sfârșit la 2 ore d. a., după care a urmat un prânz comun la ospetărie, cu care ocaziune toatele îndatinat și însuflețite nu au lipsit.

Asentările în comitatul Sibiului se vor ține în următoarele zile: În *Sibiu* pentru oraș în 4 și 5, pentru jur în 7, 8, 10, 12 și 13 Aprilie. În *Seliște* în 15 și 17. În *Noerichiu* în 20 și 21 Aprilie. În *Sebeș* pentru oraș în 29 și 30 și pentru jurul orașului în 31 Maiu. În *Mercurea* în 2 și 3 Iunie.

O carte folositoare pentru economii noștri și pentru toți oamenii cu afaceri, va scoate în curând dl *Titu Vuculescu*, pretor în Pecica (M. Pécska — comitatul Aradului). Dinsul va da toate îndrumările de lipsă unui proprietar, industriaș etc., în cauze ce privesc legile și ordinațiunile, ca să fie scutit de multe alergări și spese zădarnice, provenitoare din neștiință. Anume tot ce privește matriculele, veterinarăia, procedura civilă, servitorii, pădurăritul, industria, școala, comuna, poliția de oraș și câmp, finanțele, miliția, etc. etc.

Cartea se va extinde pe 200 pagini; apare în două edițiuni, românească și unguerească. Se poate prenumera cu prețul de 50 cr., până în 15 Aprilie. Va apăre în Iunie. O recomandăm cetitorilor noștri.

Din pricina beției. »Albina« din București scrie următoarele: În comuna Homoricu, jud. Prahova, s'a întâmplat în ziua de 15 Ianuarie, anul curent, un mare scandal cu urmări nenorocite.

Mai mulți locuitori, cari luase dela arăndaș arvună pentru munca câmpului pe anul curent, au intrat într'o cărcimă ca să bea aldămașul. Beutura însă i-a dat gata, căci au început să se certe, au eșit afară din prăvălie, au luat unii cuțite, alții lemne și alte obiecte ce găsiau pri prejur și s'au încăierat la bătaie. Lumea se strîngea la auzul gălăjiei. Nevestele, mamele acelor oameni, aflând, s'au repezit la cărcimă ca să-i despartă: dar și ele au fost lovite. Cu mare greutate i-au despartit sătenii ce au intervenit.

Doctorul plășei, care tocmai se afla în comună le-a dat ajutor, dar unii se află bolnavi de moarte, alții schilozi.

Eată ce face beția!

Ugron Gábor — reinviat. Înflăcăratul politician de odinioară, »independentul« Ugron, retras la 1896 de pe

arena politică pentru-că »desfrinarea și corupția s'a încuibat în viața publică maghiară«, după-cum amărit zicea el atunci, ear' voește să reîntre în luptele politice pentru-că »acum stările s'a schimbat«.

E interesant faptul, că Ugron a candidat de deputat în cercul *Șimleul-Silvaniei* la mandatul părăsit de *br. Bánffy*, cel care la alegerile trecute a scos din parlament pe Ugron.

Semn al timpurilor. Foaiia »Szinészeti Közlöny« aduce știrea caracteristică pentru stările de azi din Ungaria, că cântăreața de teatru Lipcsey din Cinci-biserici, s'a măritat cu avocatul jidan Dr. Jakab Hasznos din Solnoc, însă înainte de cununie a trecut la religia mosaică.

»Maghiaria« — în China. China a dat și Austro-Ungariei un port... Din acest prilej ziarele maghiare scriu sub titlul: »Magyarország — Kínában«, adică »Maghiaria — în China«. Credem și noi, că în China mai ușor s'ar putè realiza Maghiaria, de care visează Ungurii noștri, decât în Ungaria.

Două întrebări. Ni-se cere publicarea următoarelor: Voim a ști și cerem lămuriri dela cei-ce se cuvine, că cum stau *fundațiunile* întemeiate de bravul preot *Nicolau Groza*, cari le întemeiasse înainte de asta cu 10 ani ca preot în Șerbești-Verzare; ear' acum de present e preot în Sânt-Mihaiul-român (comitatul Timișoarei).

Tot pe acel timp învățătorul emerit azi, *Petru Bogdan*, din Criscior, promisesse solemn în sf. biserică în fața sinodului parochial, cu ocaziunea alegerei de preot, că el va face și dărui sf. bis. 1000 fl., cu titlul pentru totdeauna a-l purta: *fundațiunea »Bogdan«*.

De atunci nu mai știm nimic, cum stau vorbele în relațiune cu faptele.

— În un număr al »Tribunei« din luna Noemvrie 1898, s'a fost scris concurs de 20 și 10 coroane, pentru colectarea unor poezii populare. Indreptățiți a concurge au fost învățătorii din comit. Clujului și terminul a fost pe 1 Ian. 1899. Dl Iacob Murășan, învățător în Cluj, la a cărui dispoziție s'au pus premiile, și care a primit și operatele spre cenzurare, este rugat a face cunoscut atât concurenților indeosebi, cât și pe cale ziaristică, că cetit-a acele operate și află-le vrednice de premiat? Eventual, cui i-s'au dat premiile din vorbă?

»Chimu«.

Baloane militare. În zilele până la 30 l. c. din mai multe orașe ale Europei vor fi lăsate baloane militare, parte goale parte ocupate de oficeri. Baloanele se vor lăsa în ziua când presiunea aerului va fi mai mare în Spania și mai mică în Rusia. Din Viena, Paris, München, Strassburg și St-Petersburg vor fi lăsate baloane în care vor fi oficeri, pe când din alte 5 orașe vor fi lăsate baloane goale. Nu e exchis că într'o bună dimineață să vedem plutind de asupra Ardealului un militar balon.

Numărul orbilor din Ungaria se urcă la suma de 17.000. Cei mai mulți din acești nenorociți își susțin viața prin cerșit. De curând numai s'a deschis în Budapesta un internat pentru orbi. În acest internat orbii lucră la diferite meșteșuguri. Mai mari progrese fac în musică și impletitul de corfe și scaune. Produsele orbilor se vënd de cătră direcțiunea institutului.

Pentru arșii din Panticeu. Am scris în nr. 8, că în *Panticeu* (Sălagiu) a fost în 22 Februarie c. un foc mare, arzând 32 de case și rămânând sărace 38 de familii române. La apelul ce a făcut dl prot. *I. Hăfiegan* din Dêrgea și »Tribuna«, ca Românii se sară în ajutorul fraților nenoroceți, în Sibiuu au adunat domnișoarele *Felicia Rațiu, Rica Moga, Hortensia Penciu, Clelia Piso* și *d-na Dorina Coroianu* pe mai multe liste 152 fl. 10 cr., ear' la dl prot. *Hăfiegan* s'au adunat 314 fl. 20 cr. Lista contribuțiilor o dăm pe foaia din urmă.

Primul violinist din lume e Maghiar — așa ne spun cu însuflețire ziarele maghiare. Ne spun aceasta în legătură cu știrea, că »Nemzeti Zenede« din Budapesta a trimis o scrisoare de felicitare celebrului violinist *Jósef Joachim*, care la 17 l. c. își sërbează iubileul de 60 ani, ca artist. Maghiarismul lui *Joachim* îl adevăresc ziarele unguerești așa: »Marele *Joachim* e Maghiar »tözsgyökerez«, căci s'a născut în comuna *Köpcsén* din comitatul *Pojon*, din părinți săraci — *Jidani*«. Bravo ție, ilustră nație maghiară!

Morți în războiu. Din Washington se telegrafează, că conform raportului supremului adjutant al armatei, pierderile Americanilor în luptele din Cuba, Portorico și insulele Filippine, dela 18 Maiu 1898 până la 18 Februarie 1899 au fost: căzuți în luptă 329; morți în urma ranelor 125 și morți în boale 5277 oameni.

Dar' războiul continuă și azi în insulele Filippine.

Petreceri. În *Iertof*, comună românească, mare și frumoasă, în Bănat, s'a aranjat în seara de »lăsatul de carne« o însuflețită petrecere românească. Bravul preot *T. Panciovean* și iavetătorul *Vasile Miclea*, au inițiat înființarea unei biblioteci pentru popor, și în folosul acestei biblioteci s'a aranjat petrecerea, care a succes peste așteptare. Corul plugarilor a cântat laudabil. Apoi s'a reprezentat piesa »Pisica« în care au jucat foarte bine bravii țărani *Vasilie Novacescu, Iosif Sava, Luca Ciolca, Iosif Lăpădat* și *Pavel Lungu*. După reprezentație școlărița *Căta Banu*, apoi *Iuliana Sêrbu* și școlarul *Ioan Fira* au declamat cu mult succes câte o poezie potrivită.

A urmat apoi până în zori de zi jocul fermecător.

— În comuna *Lovnic lângă Cohalm* s'a ținut *Duminecă*, în 21 Februarie, o producțiune bine reușită. După executarea programului bogat, la care partea leului a avut-o bravul învățător *M. Flitter* din *Jibet*, a urmat jocul animat început cu frumoasa »Horă a Sinaici«. Corul plugarilor încă a desfătat publicul, cântând cu mare iscusință punctele din program.

Petrecerea bine cercetată a avut un succes deplin, atât moral cât și material.

— În comuna *Stena* (lângă *Cohalm*), la 26 Februarie tinerimea română a aranjat o producțiune teatrală, sub conducerea părintelui capelan *Ieronim Buzea* și a învățătorului *M. Pulca*. S'a reprezentat cu deplin succes piesele »*Arvintă și Pepelea*« și »*Vivandiera*«. Apoi s'au declamat poeziile »*La oglindă*« și »*Dușmancele*« de *G. Coșbuc*. Corul tinerimei a cântat cu mult succes »*Dacă nu-i și nu-i*«. Lauda se cuvine conducătorilor, tinerimei și comitetului parochial, cari toți au nisuit mult pentru-ca petrecerea bine să reușească.

Din inteligența din jur au luat parte: *I. Blaga*, preot; *M. Flitter*, învățător în *Jibet*; preotul *Mircea* și învăț. *Mircea* din *Lovnic* și *G. Borcoman*, măsar din *Cohalm*.

Furtună grozavă a pustiit pe țărmurii maritimi dela *Quensland*. Corăbiile ancorate în port au fost zdrobite. Comunele de pe marginea mării au fost total nimicite și aruncate în valurile turbate ale mării. După-cum se anunță din *Sidney*, peste 200 oameni și-au pierdut viața.

Foc grozav. Comuna *Cozma* din com. *Zemplin* a fost pustiită total de un groaznic foc. *Duminecă*, pe când sêrmanii locuitori slovaci erau la biserică, o claie de paie a luat foc și apoi vânt mare fiind în curând întreagă comuna a fost cuprinsă în flăcări. Nici o singură casă n'a rămas nearsă. Sute de vite și toate bucatele și averile oamenilor au fost mistuite de flăcări. Un om bătrân și o mamă cu copilul în brațe au fost găsiți prefăcuți în scrum sub tăciuni. Focul l-a cauzat un copil, care a pșcat în o claie de paie ce îndată a luat foc.

Maimuțe cari fac oale. Un ziar englez spune că doctorul *Macgovan*, care a străbătut *Manciuria*, afirmă, pe baza mărturiei oamenilor din acea țeară, că e un soi de maimuțe cari știu să fabrice olării și cari, deosebit de asta se pricep și la fabricarea vinului.

O bandă de maimuțe, în călătoria lor dela un munte la altul, trecu pe lângă un sat. Niște băieți le spăriară și atunci maimuțele în fuga lor cu puii în spate, scăpară mai multe vase mici de pământ, având câte o gaură mică drept gură. Spărgând aceste vase, sătenii aflară în ele două feluri de vin: unul de culoare roșcată, altul de culoare verde făcut dintr'un fel de dudge de munte.

Se afirmă în acea țeară, că maimuțele fac proviziuni de acest soi de vin, pe care-l fabrică ele însele spre a ave ce să bea iarna când îngheață apa. Doctorul *Macgovan* citează și alte fapte la fel; locuitorii din țeara *Shekanig* spun, că maimuțele din pădurile lor strivesc fructele în petri excavate pe cari le pleacă apoi la o parte și astfel toarnă vinul în vasele de pământ. De altfel, sunt cunoscute povestirile călătorilor *Stanley* și *Jephson* cari au întâlnit pe malurile lacului *Albert* un trib de maimuțe cari întrețineau focul furat dela indigeni, și băteau prin pădure o tobă deasemenea furată.

Mulțumită publică. Aranjând tinerimea română din *Stena*, sub patronajul comitetului parochial gr-or. *Duminecă*, în 26 Februarie a. c. st. n. o petrecere teatrală împreună cu joc, și fiind venitul ei destinat spre înființarea unei biblioteci școlare, — subscrișii în numele comitetului parochial gr-or. venim și pe această cale a exprima mulțumirile noastre prestimaților participanți din împrejurime, cu deosebire celor din *Cohalm, Jibet* și *Lovnic*, precum și prestimaților domni *Mihail Kellner*, notar în *Stena* și *Ioan Tattu*, comerciant în *Sadu*, cari au binevoit a ne trimite suprasolviri, cel dintâiu 1 coroană, al doilea 2 coroane.

Această petrecere pe lângă rezultatul bun și intelectual, a avut și un rezultat material destul de mulțumitor, după împrejurările de pe la noi și ca cea dintâiu petrecere românească de acest fel în comuna *Stena*. Întratele acestei petreceri au fost 30 fl. 70 cr., ear' spesele 23 fl., și după-ce s'au seos spesele din intrate, a rămas suma de 7 fl. și 70 cr. ca venit curat, care s'a predat episcopului școlar spre administrare până la ulterioara dispoziție ce se va lua cu privire la cărțile ce au a se procura pe seama bibliotecii școlare.

Stena, la 24 Februarie 1899.

Pentru comitetul parochial gr-or.:

Iosif Borcoman, — tot *Ieronim Buzea*, episcop.

Concurs.

Pe baza concludului comitetului central al »Asociațiunei« nr. 68 din 2 Martie a. c. se escrie concurs pentru conferirea a 16 ajutoare de câte 25 fl. anual din suma de 400 fl. pusă la dispoziția »Asociațiunei« de către ministrul de comerț pentru ajutorarea învățăceilor meseriași români din patrie.

Ajutoarele se vor împărți în două rate semestrale și anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fiecărui an.

Învățăceii meseriași, cari doresc a reflecta la unul dintre aceste ajutoare au să înainteze pe lângă cerere următoarele documente:

1. Atestat de botez în original sau în copie legalizată.
2. Testimoniu școlastic cel puțin de 4 clase elementare.
3. Atestat că se află deja lucrând la vre-un măiestru sau corporațiune și cu ce succes.
4. Contract, în original sau copie legalizată, încheiat cu măiestrul conform §-ului 61 al legii industriale (art. de lege XVII. 1884).
5. Atestat de moralitate dela autoritatea locală competentă, și
6. Adevărul dela părinți sau tutori, că sunt decisi a-i lăsa la învățătură, până se vor perfecționa pe deplin.

Cererile instruite cu aceste documente să se înainteze la subsemnatul comitet până în 15 Aprilie n. a. c.

Cererile intrate mai târziu nu se vor considera.

Din ședința comitetului central al »Asociațiunei« pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Sibiuu, la 2 Martie 1899.

Dr. H. Pușcariu, **Dr. Beu,**

vicepreședinte. sec. II

Curs de altoit pomi.

Cursul de altoit pomi pentru anul de față îl vom ține *Duminecă la 14/26 Martie c. în comuna Gurariului*. Începutul după serviciul divin. Cu această ocaziune se va da instrucțiune din diferiții rami de altoit pomi, cum și despre cultura pomilor peste tot. Învităm la această lucrare folositoare pe toți membrii și sprijinitorii Reuniunei.

Sibiuu, 4/16 Martie 1899.

Comitetul »Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiuu«.

Dem. Comșa, **Victor Tordosanu,**
președinte. secretar.

POSTA REDACȚIEI.

T. G. în Deag. Nu avem loc să publicăm tragerile de loterii, dar' abonaților noștri le împărțim bucuros, că au câștigat sau nu, dacă ne împărtășesc nrii losurilor.

Ioan și Rusalia Voina în Têrnova. În nrul 8 al foii noastre am dat rectificarea privitor la cele scrise despre învățătorul *P. Dalea*. D-voastră tot numai acele adevăruri, ce s'au spus în rectificarea.

I. G. în Moldova-nouă. O fabrică de sticlă se află în *Toniști* (Bănat), comitatul *Carăș-Severin*.

Abonentului nr. 1150 în G. Se va publica în nrul viitor »Nrul »Tribunei« s'a trimis. Abonent nr. 9736. Timbrele noue s'au introdus cu 1 Sept. 1898.

Gugulian. Mulțumită pentru raport. Se publică în nr. viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes**.
Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: **V. H. Dresshandt**.

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminecă, 7 Martie: Agârbiciu, Agnita, Apoldul-mare, Closter, Gârcei (Görsön), Mănăsturul-ungurese, Motșdorf, Prăid, Ozun, Szt. Egházos-Ujfalu, Vajda-Câmăraș, Vajda-Háza.

Luni, 8 Martie: Felső-Szivágy, Trapold.

Mercuri, 10 Martie: Șomcuta-mare.

Joi, 11 Martie: Brad, Murăș-Oșorhei, Nyék.

Vineri, 12 Martie: Feldioara (tirg de vite), Șimlul-Silvaniei.

Sâmbătă, 13 Martie: Blaj, Dicio-Sânmartin, Elisabetopole (Ibașfalău), Lăpușul-românesc.

Loc deschis.*)

— Colecta protopopului Hațiegan. —

In urma apelului, iscălit de protop. I. Hațiegan și publicat în *Tribuna* nr. 36 au incurs la dînsul următoarele oferte, pentru care li-se exprimă ferbinte mulțumită.

Dr. Ambrosiu Chetianu, prof., Blaj 2 fl.; banca »Murășana«, Reghinul-săsesc 5 fl.; Patriciu Barbu, avocat, Reghinul-săsesc 5 fl.; Sever Barbu, comptabil, Reghinul-săsesc 1 fl.; Iosif Popescu, cassar, Reghinul-săsesc 1 fl.; Nicolae Racoța, medic cercual, Șeica-mare 5 fl.; Ioan Dunca, subjuđe reg., Butin 5 fl.; soția sa Antonia Dunca, Butin 5 fl.; Ludovic Păcurariu, diurnist, Butin 50 cr.; Teodor Masinaru, servitor de cancelarie, Butin 50 cruceri; Ioan Baci, preot, Șoimuș 5 florini; banca »Șoimușana«, Șoimuș 5 fl.; Tovărășia agricolă, institut 2 fl.; dela credincioșii din Șoimuș anume: Basiliu Baci 50 cr.; Ioan Baci 50 cr.; Ioan Urza 20 cr.; Agopșa Cyril 10 cr.; Corra Simon 10 cr.; Ursa Vasiliu 15 cr.; Harpa Vasile 10 cr.; Precup Carol 10 cr. și bucate în preț de 1 fl. 50 cr.; cu totul 3 fl. 50 cr.; Pavel Mila, proprietar Oravița 1 fl.; Iuliu Pop, H.-Kristyor 3 fl.; Dr. Laurențiu Pop, avocat, Abrud 10 fl.; Petru Călcunariu și soția sa Anetta, avocat, Orșova 2 fl.; Ioan Rusu, Șintereag 1 fl.; Teodor Rusu, colectant de dare, Bărei 3 fl.; Ilustra familie Moesonyi, Birchiș 100 fl. dela sine; Ioan Albon, preot, Doștat 11 fl. 50 cr. dela sine și poporul seu; protopopul Turdei p. on. Artemiu Codarcea dela sine 1 fl.; Dr. George Popescu, avocat 2 fl.; Dr. Eugen Pătăcean, avocat 1 fl.; Iuliu Vlăduțiu 1 fl.; Ioan Mesaroș 50 cr.; cu totul 5 fl. 50 cr.; banca »Bistrițana« Bistrița 50 fl.; Ioan Marginean, căp. pens. Bistrița 5 fl.; Mihailă Mihăilașiu, director de bancă, Bistrița 5 fl.; Luisa Oros, profesoară la internatul Pavelian din Beiuș a colectat dela domni: Stolojan 2 fl.; Cornelia Nicola 2 fl.; Elena Fabian 1 fl.; N. N. 20 cr.; M. F. 10 cr.; Bufiția 1 fl.; Ioan Stan 1 fl.; Luisa Oros 1 fl.; servitoarele internatului: Emilia Tulcan 1 fl.; Fekete Francisca 50 cr.; Buda Varvara 10 cr.; Buda Eva 10 cr.; Vancea Ana 10 cr.; Morariu Iuliana 20 cr.; Vancea Armonica 10 cr.; Ferencz Ana 20 cr.; N. N. 30=11 fl. 40 cr.; Banca »Someșana«, institut, Dej 30 fl.; Dr. Teodor Mihali, avocat, Dej 10 fl.; Florian Hatos 1 fl.; Augustin Pinte 1 fl.; Petru Ancean 1 fl.; Ioan Welle, protopop 2 fl.; N. N. 20 cr.; Dr. Farkas 50 cr.; Vich. Pop 50 cr.; Dr. Ioan Cherecheș 50 cr.; Dr. Barbul 1 fl.; Mateiu Pop 50 cr.; Bersan 50 cr.; Petru Lepa 30 cr.; Pop Iuliu 20 cr.; Iuliu Jurcan 50 cr.; I. Harmat 50 cr.; Dr. A. Cheresteșiu 50 cr.; Dr. Liviu Miksa 50 cr.; Vasile Nagy 50 cr., toți din Dej = 11 fl.

Pe lista de colectare a soldaților români din Cluj, reg. 51, 9 fl. 70 cr., și anume dela: Dimitrie Rebream, Cluj, sergent-comptab. 1 fl. 50 cr.; Traian Roman, Cluj, sergent-comptab. 1 fl.; Ioan Rebream, sergent-major 1 fl.; János Borbely 50 cr.; George Petrișor 50 cr.; Mihail Müller, serg.-major 1 fl.; Ioan Cinzdea, serg.-major în batal. de vânători nr. 23 50 cr.; Franz Slatky, serg.-comptab. 50 cr.; Ioan Lucacel 50 cr.; Petru Panciu, corporal 50 cr.; Ioan Hordo 50 cr.; Carol Heledic 50 cr.; Isail Cuipe 50 cr.; Isak Lebel, soldat 50 cr.; Ioan Danciu, serg. 50 cr. Suma totală coadunată până în 10 Martie 1899: 314 fl. 20 cr.

Dêrgea, 10 Martie 1899.

Ioan Hațiegan,

protopopul tractului, ca colectant.

*) Pentru cele cuprinse în această rubrică redacția nu primește răspunderea.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filiată în Făgăraș en gros și detail.

Deposite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zăhar, cafele fine, delicate de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaturi (tea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueruri străine și din țară. Țuca bêtănă, sligovița, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de sêu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână rêsucită și bircă.

Mătăsuri de cusut și brodat în colori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2351] 13—

Prăvălia „Mercur“,

societate comercială pe acții în Dej,

aduce la cunoștința on. public român, că pentru sezonul de primăvară se poate căpeta cu cele mai modeste prețuri:

Stofe pentru dame indigene și franceze, cretone atlas-satinuri, batisturi în colori și desemnuri Dife ite zephiruri, oxforduri și canafasuri. Tot soiul de pânză și chifone pentru albituri.

Stofe bărbătești indigene și engleze dela cele mai renumite fabrici

Papuci (ghete) și galoci pentru bărbați, dame și copii.

Pălării pentru bărbați și copii în fașonurile cele mai noue și pălării preoțești Plapoane de chașmir, atlas și rong mari și pentru copii. Foarte frumoase covoare de spargă, tapestri și persiane.

Mare deposit de bumbacuri de brodat, împletit și tot

Rum veritabil, englez, de Cuba și Jamaica.

Vinuri naturale de masă, friptură și desert.

Vinderea se face în mare și în detail cu cea mai mare promptitate.

[14] 2-3

Direcțiunea.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

sa apărut tocmai și se află de vânzare în
 librăria „**Tipografia**“, societate pe acțiuni,
 Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC IN ECONOMIA RURALĂ

compus de
 cel 12 preceți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
 Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

PIVNIȚA MÖNCHHOF

renumită de mulți ani

OFERE

din cauza edificării unor noue pivnițe depositul seu de vinuri pentru **afară**.

Vin de coline, 1898, litra à 18 cr.

Vin bun de masă, 1896, litra à 24 cr.,

precum și cele mai fine vinuri de desert: Risling, Pinotgrico, Smoi-
 nong, Som, Leányka, Bikavér roșu și Oporto.

Vânzătorilor li-se fac prețuri reduse.

Cu stimă:

Ludovic Fronius.

[7] 4-4

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
 blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
 numai din material bun și tare. De aceea rog cu
 deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
 a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
 măsura indicată pentru ca privindu-le numai pe din-
 afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
 merciu, facute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
 măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
 terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

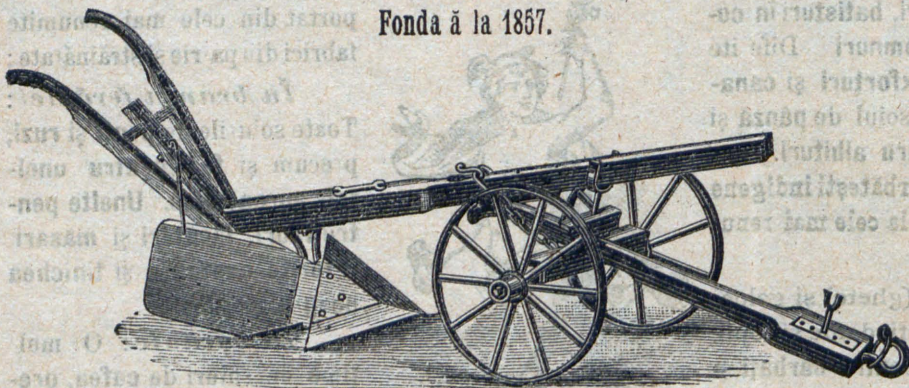
Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

[8] 5-

Fonda a la 1857.

Fabrica de mașini

A. Török în Sibiu

Jungenwaldstrasse nr. 1

recomandă pentru apropiatul saison de primăvară:

Mașinele sale de sămănat cucuruz (patentate) din nu
 în bunăpinte, care în urma construcției lor foarte practice
 înțec mult pe cele provăzute cu colți și lauturi de drot atât
 de nepractice. Prețul unei mașini de sămănat cucuruz patent,
 cu două rînduri este numai fl. 15.50.

Mai departe pluguri de ogor în diferite construcțiuni. Un plug întreg de fer cântărește numai 40 chlgr. — mai puțin ca
 un plug de lemn. Plug de ogor pentru un cal costă n mai 20 fl. Toate felurile de pluguri ca: pluguri schimbătoare în diferite
 construcțiuni, pluguri Vidatsch, „Kuchadlo“ și pluguri Universal sistem Sack, apoi grape, mașini de mână pentru sămănat foarte practice,
 apoi tăvălicuri foarte bune.

Afară de cele amintite în depoul fabricei se află permanent: motoare cu vapor, locomobile, mașini pentru cai și mașini de
 mână, ciur patentat al lui Török (patent 1898) și ciururi de alte sisteme, triere în diferite mărimi, sfărâtoare de cucuruz, precum și
 alte sorte de mașini agricole.

Specialitate în zidirea morilor: pentru mori cu 1, 2 ori mai multe petri minate cu apă, vapor ori motoare.

Aranjarea completă a morilor cu firez (ferestraelor). — Scrisori de recunoștință și mulțumită se pun cu plăcere la dispoziție.

Singurul reprezentant pentru Ardeal a renumitei fabrici de motoare Langen & Wolf din Viena.

La întrebări se răspunde imediat și foarte amănunțit.

Cataloage gratis și franco.

Condiții coulante de plată.